

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Dřeviny ČR

Smrčiny a subalpínské křoviny

Pozn.: Do smrčin a subalpínských křovin v přírodě zasahují i dřeviny nižších poloh, uvedené v dalších souborech. V tomto souboru jsou uvedeny dřeviny, které ve smrčinách a subalpínských křovinách mají těžiště výskytu. Samozřejmě i tyto druhy zasahují do nižších stupňů. Ve Zlatníkově pojetí se jedná o **7. a 8. vegetační stupeň**.

Tento soubor je pomůckou pro studenty bakalářského studia Geografie.

⇒ Sestavil: RNDr. Martin Culek, Ph.D., Geografický ústav MU

⇒ V rámci projektu OPVK Geoinovace upravili:
RNDr. Jan Divíšek, Mgr. Eva Svobodová

⇒ Použitá literatura:

KREMER P. Bruno et al. (1995): Stromy. Z německého originálu Bäume z r. 1984. Knižní klub ve spolupráci s Ikar Praha. Praha.

CHYTRÝ M. et al. (2001): Katalog biotopů České republiky. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.

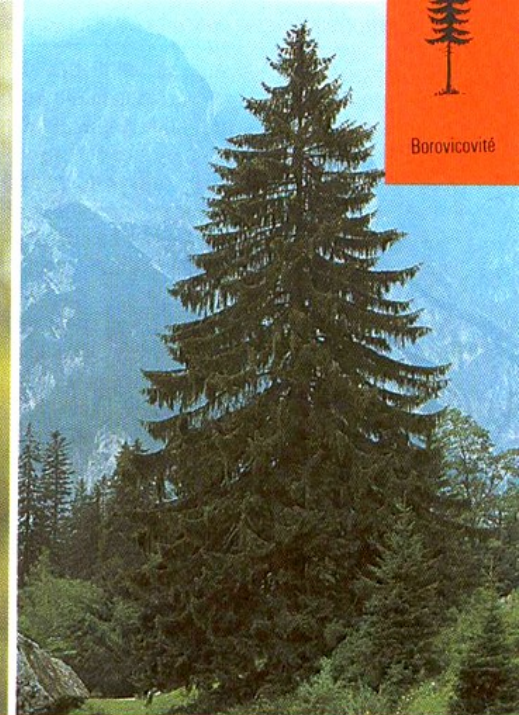
ÚRADNÍČEK L., MADĚRA P. et al. (2001): Dřeviny České republiky. Matice lesnická, s.r.o., Písek.

INTERNET: Fotografie jeřábu ptačího, trav a bylin.

Smrk ztepilý

Picea abies

- ⇒ Výška 30 - 50 (70) m – nejvyšší strom Evropy. Jehlice všestranné, šišky padají na zem, kůra šedo-červeno-hnědá.
- ⇒ Mělké kořeny, nesnáší sucho, teplo, živné půdy (!), imise.
- ⇒ Smrčiny – původně na podmáčených půdách nad 650 m nebo u horní hranice lesa. V příměsí v bučinách v 5.-6. v.s. Dnes nejběžnější pěstovaná dřevina.
- ⇒ Střední Evropa – Sibiř.
- ⇒ Indikátor chladnějších stanovišť, vlhčích půd (i v plantážích). Mimo hory indikátor plantáží.
- ⇒ (4)5-7 A-B-C 2-6

Podmáčená smrčina – s rašeliníkem a třtinou chloupkatou

Klimaxová smrčina
s borůvkám a třtinou chloupkatou

Modřín opadavý

Larix decidua

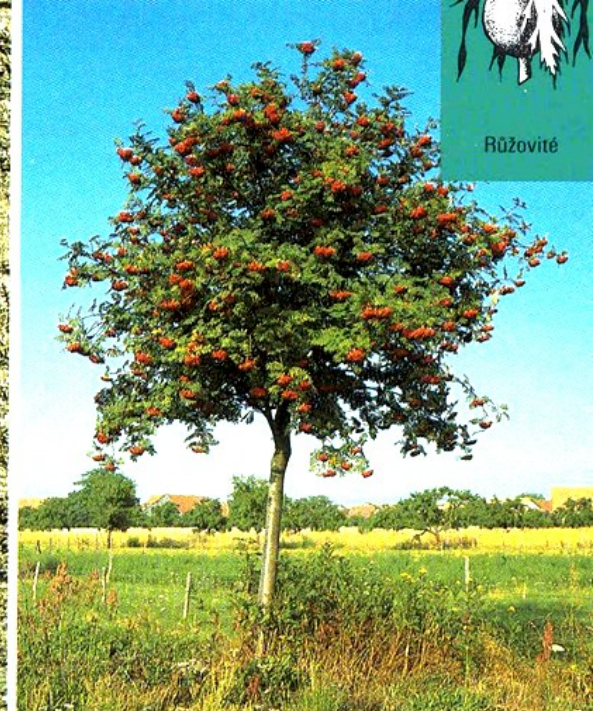
- ➔ Výška 40 – 50 m, rychlý růst v mládí. **Jehlice ve svazečku**. Stáří => nící řídké větve. **Opadavý**, před tím žlutý.
- ➔ Nenáročný na půdu, teplo. Velmi světlo milný, vyžaduje větrné polohy.
- ➔ **Horní hranice lesa v Alpách, Tatrách**. V ČR původní jen na sutích ve srážkovém stínu Jeseníků v okolí Bruntálu. Další ekotyp na pískách polských rovin.
- ➔ **Indikátor umělých porostů středních poloh (3.-5. v.s.)**
- ➔ 5-8 A-AB, D 1-3

Jeřáb ptačí

Sorbus aucuparia

- › Výška 10 - 16 m, kulovitá koruna, nápadné květy i plodenství.
- › Snáší mrazy, sucho, mokro, kyselé půdy. Dospělý nesnáší stín, záplavy, zasolení. R-stratég, rychle v mládí roste, věk max. 100 roků. Dvě variety – nížinná a horská.
- › V ČR hlavně skály, příměs klimaxových smrčín (foto2).
- › Evropa s výjimkou jižní.
- › Indikátor světlých stanovišť, sušších půd, „Vysočiny“.
- › 2-8 A-BC 1-3

Jeřáb ptačí
Sorbus
aucuparia

Borovice kleč

Pinus mugo

- ➔ Keř s poléhavými větvemi, tvoří souvislé porosty. 0,4-3,5 m vysoký. Jehlice dlouhé 3-4 cm. Šišky malé, pravidelné, bez trnů. Kořeny povrchové.
- ➔ Snáší nejrůznější půdy, potřebuje chladné klima, snáší imise. Světломilná, nesnáší velkou vrstvu sněhu (plesniví v ní).
- ➔ Hory střední Evropy, Balkánu, Pyreneje. V 7. v.s. na rašeliništích a sutích.
- ➔ **Indikátor vysokých hor.**
- ➔ (7)8 A-D 1-6

Borovice kleč (kosodřevina)

Pinus mugo - Krkonoše

Vřes obecný

Calluna vulgaris

- ⇒ Výška do 0,5 m, kvete v září ! Lístky cca 2 mm dlouhé, střídavé, vytrvalé.
- ⇒ Snáší sucho a extrémně kyselé půdy. Výrazně světломilný.
- ⇒ Keřík pastvin - dnes mizí, hojně dosud v subalpinském stupni kde je odvíván sníh.
- ⇒ Evropa bez Středomoří a stepí, v ČR hlavně hory.
- ⇒ Indikátor světlých sušších extrémně kyselých stanovišť
- ⇒ 1-9 A-AB 0-2

Borůvka černá

Vaccinium myrtillus

- ➔ Keříček 0,2-0,6 m vysoký, podzemní výběžky. Listy opadavé, svěže zelené, plod ojíňená modročerná bobule.
- ➔ Vyžaduje kyselé chudé půdy, nesnáší suché půdy a silný vítr.
- ➔ Hlavně přirozené smrčiny a alpské hole, prosvětlené vlhčí bory a doubravy.
- ➔ Evropa s výjimkou Středomoří, severní Asie k řece Leně, Kavkaz.
- ➔ Indik. kyselých středně vlhkých světlejších stan.
- ➔ (2)3-9 A 3-4,6

Brusinka obecná

Vaccinium vitis-idaea

- ▶ Vřdyzelený keřiček do 30 cm výšky, listy 1-2 cm, celokrajné, tuhé, podvinuté; líc tmavozelený, rub světlezelený, hnědě tečkovaný (rozdíl proti podobné medvědice lék.). Červené jedlé bobule na podzim.
- ▶ Vyhledává extrémně kyselé půdy (např. pískovce), sušší, snáší polostín i světlo.
- ▶ Světlé listnaté i jehličnaté lesy, suchá rašeliniště, i porosty nad horní hranicí lesa - čím výše, tím je hojnější.
- ▶ Skotsko, Pyreneje, Kavkaz, stř. a sev. Evropa, sev. Asie a Kanada.
- ▶ Indik. extrémně kyselých půd.
- ▶ (2)3-8(9) A 2

